

Ohridi Szent Naum magyarországi kultusza

A szláv írásbeliséget megteremtő Cirill és Metód tanítványa, Ohridi Szent Naum halálának 1100 éves évfordulója alkalmából október 14-én és 15-én a Bolgár Kulturális Intézetben kétnapos tanácskozást rendezett a Bolgár Kulturális Fórum, az ELTE BTK Szláv Filológiai Intézete és a Debreceni Akadémiai Bizottság Művészettörténeti Munkabizottsága. A Petőfi téri Nagyboldogasszony-székesegyházban a Magyarországi Ortodox Egyházmegyével közösen ikonkiállítást is szerveztek. A rendezvény támogatói ezúttal Budapest XI. kerület Újbuda, XII. és XXII. kerületi Bolgár Kisebbségi Önkormányzatok voltak.

Ohridi Szent Naum Macedóniában, az Ohrid és a Preszpa-tó közötti Kutmicsevécében született. Működését a IX. században, *Cirill* és *Metód* tanítványaként kezdte, majd térítő tevékenységet folytatott a morvák s a pannóniai szlávok között. 868-ban *II. Adrián* pápa megbízásából Rómában szentelték pappá. Később a bolgár cár udvarába került, és nagy szerepet vállalt az óbolgár írásbeliség megteremtésében. Naum monostort alapított az Ohridi-tó partján, ahol élete utolsó tíz esztendejét töltötte, s ahol 910. december 23-án elhunyt. Mai napig csodatévőként tisztelik, a szláv írásbeliség elterjesztése mellett gyámolítója volt a szegényeknek és a betegeknek.

Szent Naum kultusza a középkorban ohridi monostorában és a környékén virágzott. A XVIII. század elején az ebből a térségből a Magyar Királyságba betelepülő macedovlachok hozták magukkal a kultuszt, mely templomtitulusokban, keresztnevéhasználatban, és főként képzőművészeti alkotásokban nyilvánult meg. Miskolcon kápolnát is építettek a tiszteletére. A magyarországi Naum-kultusz a XVIII. század legelejétől a XIX. század elejéig, egy évszázadon át virágzott. Naum alakja a jelenkori utódok számára is emblemikus. A keleti és a nyugati kereszténység kapcsolódását példázza a határvonalukon fekvő régiókban. A hazánkban diaszpórában élő ortodox hitű nemzeti kisebbségek számára integráló személyiség, hiszen egyaránt kötődik a macedovlachokhoz-görögökhöz, bolgárokhoz, szerbekhez és a románokhoz is.

A szent halálának 1100. évfordulóján rendezett kétnapos konferencián magyar egyetemi oktatók és kutatók, valamint bolgár, macedón és albán tudósok tartottak előadásokat a szláv írásbeliség alapítóiról és tanítványaikról, a keleti kereszténység balkáni elterjedéséről, az ohridi templomról és kolostorról, valamint Szent Naum magyarországi kultuszáról.

A Nagyboldogasszony-székesegyházban megnyitott „Ohridi Szent Naum Magyarországi kultusza” című tárlaton harminckilenc kortárs művész képeit és tizenkét történeti

munkát, ikonokat és olajfestményeket állítottak ki. A kiállításmegnyitó előtt *Magyar István*, a székesegyház lelkésze Szent Naumért könyörgő istentiszteletet celebrált.

A kiállítást *Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes, *Nagy Márta* egyetemi docens, a kiállítás kurátora és *Márk*, a Magyar Ortodox Egyházmegye kormányzó főpapja nyitotta meg.

D. P.

Színes képriportunk a kiállításról a hátsó borítón látható.

Tóth Svetlana: Kirill, Naum, Metód (2010, zománcozott vaslemez)

Bajtai László felvétele

A Konferencia teljes anyagából 2011 őszére kiadvány jelenik meg, mi most néhány érdekes előadást adunk közre.